

Kunnskapsbasert læring – hva virker?

Kunnskapsbasert læring og styring i offentlig sektor var tema for Huw T.O. Davies fra University of St. Andrews i Skottland på Legeforeningens kvalitetsdager i januar.

Huw T.O. Davies tok utgangspunkt i boken *What works?* (1). Forfatterne spør hvordan vi kan vite hva som virker og hva vi kan gjøre med denne kunnskapen for å få innflytelse på den politikk og de valg som foretas.

Gode systemer nødvendig

– Alle områder innen offentlig sektor må se på kunnskap som et middel til å skape en mer effektiv og hensiktsmessig offentlig tjenesteyting, sier Davies. I boken tar han for seg hele den offentlige sektor fra utdanningssystemet, helsevesenet, rettsvesenet og tran-

sportsektoren. Davies er opptatt av at offentlig sektor må utvikle gode systemer som reduserer individuelle variasjoner og ikke fremmer systemer som straffer individuelle feil. Det bør legges vekt på å utvikle læringsmiljøer som gjør at man får en videreutvikling og trygghet i systemet og at systemene utvikles slik at de fremmer økt kvalitet og sikkerhet hos brukergruppene.

– Denne strategien for å få forskningen til å øve innflytelse på politiske retningslinjer og praksis er på begynnerstadiet innen mange områder, mente Huw Davies.

Offentlig sektor har i ulik grad lagt vekt på kunnskapsbaserte programmer for å sikre kvalitet. Generelt er vi imidlertid blitt mer

Huw T.O. Davies

opptatt av kunnskapsbasert praksis enn tidligere. Davies var overbevist om gevinsten ved å dele kunnskap, forståelse og ekspertise mellom offentlige arenaer. Ved å studere ulikhetene, bidrar dette også til å forstå mulighetene og til å stimulere til kreativ tenkning om nye strategier. Det overordnede spørsmålet er hvorledes kunnskapsbasert praksis kan implementeres.

Lise B. Johannessen
Informasjonsavdelingen

Litteratur

1. Davies HTO, Nutley SM, Smith PC. *What works?* Bristol: The Policy Press, 2000.

Ikke klanderverdig om dødshjelp

Rådet for legeetikk har behandlet en klagesak fra styret i Norsk overlegeforening. Bakgrunnen var et avisoppslag i Aftenposten 10.3. 2000 der professor emeritus dr.med. Peter F. Hjort ifølge Overlegeforeningen forhåndsdømmer en kollega i en sak som er under politietterforskning.

Rådet for legeetikk forela klagen for Peter F. Hjort som gjennom sin juridiske rådgiver har fremført momenter for Rådet som han finner av vesentlig betydning for bedømmelsen av saken.

Juristens momenter

Rådet festet seg særlig ved følgende momenter når man relaterer saken til etiske regler for leger: Debatten om aktiv/passiv dødshjelp er av stor samfunnsmessig viktighet. I denne debatten er det naturlig å trekke frem etiske regler for leger, kapittel I, § 5, som fremfører Legeforeningens holdning til temaet. Debatten om den konkrete saken har pågått i lang tid og er ikke reist av Peter F. Hjort. Han svarte kun på en henvendelse fra *Aftenposten*. Hjorts primære målsetting var ønsket om å rette oppmerksomheten mot gråsonen som finnes mellom god, lindrende behandling og aktiv dødshjelp.

I denne gråsonen ønsket Hjort å fremheve at man hadde behov for nasjonale retningslinjer. I etiske regler for leger, kapittel I,

§ 11, oppfordres også medlemmer av Legeforeningen til å engasjere seg i debatten om medisinske spørsmål.

Advokaten gikk spesifikt inn på forholdet mellom ytringsfriheten og Legeforeningens etiske regler for leger. Han hevdet at ytringsfriheten også inkluderer temaene ytringsmot og ytringsplikt. Legeforeningens etiske regler forutsetter en avveining mellom hensynet til kollegialitet og retten/plikten til å delta i den offentlige debatt. Hvis etikkreglene begrenser legenes ytringsfrihet i forhold til offentligrettslige regler, stiller medlemmer av Legeforeningen dårligere enn andre med hensyn til retten til å delta i den offentlige debatt, hevder advokaten.

Rådet for legeetikk svarer

Rådet for legeetikk uttalte: I Aftenpostens artikkel 10.3. 2000 under overskriften *Aktiv dødshjelp brukt i Bærum* fremkommer Peter F. Hjort med utsagn som Norsk overlegeforening har oppfattet som forhåndsdømming av en kollega. Etiske regler for leger har ikke tatt opp i seg eksplisitt en regel som omtaler denne problemstillingen. Derimot har reglene bestemmelse som oppfordrer medlemmene av Legeforeningen til aktiv medvirkning i den offentlige debatt om medisinske spørsmål. Reglene forutsetter imidlertid at det utvises saklighet.

Rådet har ved tidligere anledninger i relativt likeartede saker uttalt at det skal være høyt under taket i Legeforeningen for med-

lemmenes anledning til å ytre seg, blant annet i helsepolitiske debatter. Etikkreglene er ikke ment å skulle begrense den alminnelige ytringsfrihet for medlemmer av Legeforeningen. Etikkreglene stiller imidlertid krav til saklighetsinnhold og form. Det at Peter F. Hjort engasjerer seg i det prinsipielle temaet som reises gjennom Bærum-saken, er ikke å bebreide ham.

Hjort fortjener derimot anerkjennelse for sitt engasjement i temaet dødspoleien. Knappt noen lege har synliggjort sitt engasjement i dette temaet gjennom handling, skrift og tale bedre enn ham.

På et punkt har imidlertid Peter F. Hjort uttalt at han i ettertid er kommet til at han burde ha uttrykt seg noe forsiktigere og heller sagt som følger: – Basert på det materiale jeg har fått se, mener jeg at grensen mellom dødspoleie og dødshjelp antakelig ble overtrådt.

Rådet er enig med Peter F. Hjort i at om han hadde uttrykt seg som han sier ovenfor, ville verken han selv eller andre hatt grunnlag for å kritisere intervjuet. Rådet oppfatter at det i Hjorts presisering ligger en beklagelse over egen formulering.

Les mer på Legeforeningens Internett-side: www.legeforeningen.no

Lise B. Johannessen
Informasjonsavdelingen